

THISTED BYS HISTORIE

AF HENRY E. PEDERSEN

FJORTENDE AARHUNDREDE

- 1367 Thisted nævnes første Gang i middelalderlige Dokumenter.
- 1374 Thisted nævnes som Ladeplads.

FEMTENDE AARHUNDREDE

- 1454 Biskop Jep Friis til Børglum faar af Kristian I Birkeret over Thisted By.

SEKSTENDE AARHUNDREDE

- 1505 Kong Hans holder Retterting i Thisted.
- 1524 Kong Frederik I stadfæster Byens Købstadrettigheder.
- 1542 Den første lutherske Biskop i Aalborg Stift, Peder Thomesen, tager Bopæl i Thisted. - Byen faar Paalæg om at oprette en Borgervæbning.
- 1545 Kong Kristian III stadfæster Byens Privilegier.
- 1546 Kong Kristian III opholder sig i Thisted og skænker Byen et "Gildeshus" til Raadhus og Kronens Mark ("Kronborg").
- 1549 Der oprettes en Latinskole i Thisted.
- 1567 Kirkeværgerne i Thy faar Paabud om at levere Provstekornet ved "Tystedt Havn".
- 1578 Frederik III skænker Byen en Præstegaard paa Store Torv.

SYTTENDE AARHUNDREDE

- 1608 Byen hærges af en stor Ildsvaade.
- 1620 Størsteparten af Byen lægges øde ved Ildebrande.
- 1622 En Vandflod anretter store Skader i Byen 17. og 18. Februar.
- 1627 De kejserlige Tropper besætter Thisted. - 1276 Indbyggere.
- 1629 Som Straf for Opstand mod og Overfald paa de fjendtlige Besættelsestropper skal alt Mandkøn i Thy over 16 Aar den 5. Marts aflægge Ed til den tyske Kejser. I Juni Maaned forlader de fremmede Tropper Thisted og Thy.
- 1643 Under Svenskekrigen fra 1643-45 var Byen igen en Tid besat af fjendtlige Soldater.
- 1657 Efter Slaget ved Nabe paa Aggertangen besatte svenske Soldater samme Dag Thisted.
- 1682 Borgmester og Raad afskaffes, og en Byfoged bliver i Stedet Magistratsperson.
- 1694 Thisted faar ved gaende Bud ugentlig Postforbindelse til Viborg.
- 1698 Højesteret afsiger Dom i Besættelsessagen fra Thisted.

ATTENDE AARHUNDREDE

- 1702 Frederik IV aflægger Besøg i Byen.
- 1717 Efter at det første Raadhus var blevet ubeboeligt, indrettes et "Ralingshus" i Østergade til dette Formaal.
- 1729 Amtsforvalter Claus Caspergaard skænker et Hus paa Hjørnet af Storegade og Skolestræde til Skolebrug for Byens Ungdom.
- 1731 Derf gives Bevilling til Anlæg af et Farveri i Byen.
- 1732 Kammerraad Peder Mads Jensen til "Ulstrup" skænker Byen et "Hospital".
- 1732 Det første Postkontor oprettes – men nedlægges to Aar senere.
- 1734 Privilegium udstedes til Oprettelse af et Farveri.
- 1735 I Thisted er hjemmehørende 5 Skibe, hvoraf de fire kun sejler paa Limfjorden; det femte sejler til Norge én eller to Gange aarligt.

- 1736 Anne Søe begravet i Thisted.
- 1739 Latinskolen nedlægges.
- 1746 Et nyt Raadhus opføres paa Store Torv.
- 1750 Byen faar sit første Apotek, der var beliggende i Vestergade; 1787 flyttes det til Store Torv og ved Aar 1800 til sin nuværende Plads i Storegade.
- 1760 Postforbindelsen til Viborg udvides til to Gange ugentlig og betjenes af en ridende Postillon.
- 1769 Indbyggertallet gaaet tilbage til 815. - Af Byens 171 Gaarde og Huse er kun 24 teglhængte. - Et Ligbærerlav oprettes.
- 1770 Det første kommunale Brandvæsen oprettes.
- 1775 Malthe Conrad Bruun fødes. - 4 kompagnier af "Det sjællandske Regiment" indkvarteres i Byen og forbliver her til 1785.
- 1790 Byen faar sin første Politibetjent.
- 1797 For første Gang bortliciteres Renholdelsen af Byens Pladser og Torve.

NITTENDE AARHUNDREDE

- 1801 Indbyggertallet steget til 1068.
- 1802 Et nyt Raadhus opføres paa Store Torv.
- 1808 Kaperskibet "Den tiltagende Maane" udrustes fra Thisted og hjembringer en Prise.
- 1815 Amtmand Caroc begynder at plante et Anlæg ved Munkevej.
- 1818 Kvarteret omkring Lille Torv, Nytorv, Havnestræde og Vinkelstræde lægges for Størstedelen øde af en Ildebrand.
- 1824 Byens første Avis "Den Nord-Cimbriske Tilskuer" udkommer 6. Maj.
Kong Frederik VI besøger Thisted. 1830 gæstede Kongen atter Byen.
- 1826 Der oprettes atter Postkontor i Thisted. - Chresten Mikkelsen Kold fødes.
- 1828 Thisted faar sin første Manufakturhandel.
- 1829 Ved kgl. Bevilling oprettes "Sparekassen for Thisted Amt".
- 1830 Agent Werner aabner med kgl. Bevilling det første Gæstgiveri i Byen. - Lærer Bech opretter Aftenskole med Fagene: Dansk, Regning, Tysk og Engelsk, Bogholderi.
- 1837 En ny Skole opføres paa Hjørnet af Storegade og Havnestræde; de to gamle Skoler nedlægges.
- 1838 Det første Valg af Borgerrepræsentanter finder Sted. (Af 105 Vælgere stemte kun 45.)
- 1839 En Stormflod anretter 7., 8. og 9. Januar stor Skade i de laveliggende Dele af Byen. De sidste straataekte Huse i Byen forsvinder. - Det første Havneanlæg bygges. - Indbyggertallet steget til 1814.
- 1842 Kong Kristian VIII besøger Byen. - Den første Havneudvidelse finder Sted. Dampskibet "Limfjorden" anløber Thisted paa en nyopretet Limfjordsrute. Den af et lokalt Dampskibsselskab i England købte Damper "Hebe" ankommer til Byen. - En Toldbygning opføres paa Havnepladsen.
- 1844 Byskriver Fayes Ejendom i Skovgade indrettes som Amtmandsbolig. - Den i 1821 anlagte Planteskole skænkes ved kgl. Gavebrev til Thisted Amt og By.
- 1847 J. P. Jacobsen fødes.
- 1848 Byen opskræmmes ved Rygtet om, at Rendsborgslaverne har naaet Skive.
- 1851 Thisted Havn anløbes af 499 Skibe.
- 1852 Teatret "Thalia" indrettes i en Bygning i Allestræde. - Frederik VII og Grevinde Danner besøger Thisted.
- 1853 Det nuværende Raadhus opføres paa Store Torv. - Borgervæbningen ophæves. - Der oprettes Dampskibsforbindelse fra Thisted til England gennem Aggerkanalen.
- 1855 Almindelig Gadebelysning ved Tranlygter indføres. - Thisted Bank grundlægges.
- 1856 Thisted Realskole oprettes ved Lov af 16. Februar og indvies 27. November.

- 1857 Amtssygehuset i Thisted opføres. Ombygges 1919 og 1927. - Der oprettes en Telegrafforbindelse med Nykøbing, Skive og Hobro. - Præstegaarden i Frederiksgade (nu Asylgade) bygges.
- 1860 Indbyggertallet 3126. - Bombebøssen oprettes.
- 1863 Ved Lov af 11. Februar indlemmes Kvarteret omkring Frederiksgade og den Del af Vestergade, der laa uden for Møllevej, under Købstaden.
- 1864 Østrigske Tropper besætter Thisted 14. Juli. Den fjendtlige Besættelse varede kun 14 Dage.
- 1866 Thisted Arbejderforening stiftes (Danmarks første Brugsforening). - Thisted Handelsstandsforening stiftes. - "Foreningen til Understøttelse for trængende Haandværkere og Industridrivende i Thisted samt deres Enker" stiftes. Foreningens Stiftelse i Asylgade opføres 1882.
- 1869 Ligbærerlavet overdrager sine Rettigheder til "Thisted Syge- og Begravelsesforening". - Den første Aftenskole for Haandværkslærlinge oprettes. - Et Byraad afløser det hidtidige Kommunalstyre.
- 1870 Byraadmøderne ansættes til Afholdelse hveranden Tirsdag.
- 1871 Kristian VIII besøger Thisted. - Staten overtager den private Telegraflinie Thisted-Hobro. - Byens Handlende bekendtgør, at de fremtidig holder deres Butikker lukkede paa Søn- og Helligdage fra 9-4.
- 1872 En Mineralvandsfabrik anlægges i Thisted.
- 1873 Det første fotografiske Atelier aabnes.
- 1874 Tranbelysningen begynder at blive afløst af Petroleumsløgter.
- 1875 Den nye Teatersal i Hotel "Thy" indvies. - Thisted faar sin første Tandlæge.
- 1877 Thisted Haandværkerforening stiftes.
- 1880 Boghandler Krejberg opretter ved Testamente en Stiftelse. - Thisted Dampmølle grundlægges.
- 1881 Undéns Klædefabrik og Uldspinderi begynder sin Virksomhed. - Byens første Fagforening, Typografernes, stiftes.
- 1882 Jernbanen Thisted - Struer indvies i Overværelse af Kong Kristian IX. - Thisted Amts Tidende begynder at udkomme.
- 1883 Gasværket opføres, og Gadebelysningen med Petroleumsløgter erstattes af Gasblus. Vestre Skole opføres.
- 1884 Fattiggaarden paa Munkevej bygges.
- 1885 J. P. Jacobsen dør og begravnes i Thisted. - Et nyt Toldkammer opføres paa Havnen. Gendarmerne kommer til Byen.
- 1886 Landbosparekassen for Thy oprettes.
- 1889 Thisted Bryghus opføres. - Dronning Louises Børneasyl bygges.
- 1890 Haandværkerfest paa Dyrskuepladsen 10.-11. August. Ved denne Lejlighed tændtes for første Gang elektrisk Lys i Byen.
- 1892 Brugsforeningen "Nordthy" grundlægges.
- 1893 Thisted Andelsmejeri oprettes.
- 1894 Vestre Kirkegaard anlægges.
- 1898 Amtsudstilling paa Frederikstov omfattende Industri, Haandværk og Landbrug. Katolsk-apostolsk Kirke opføres.

TYVENDE AARHUNDREDE

- 1900 Thisted Børnehjem opføres for indsamlede Midler.
- 1901 Thisted Musikforening stiftes. - Teknisk Skole opføres. - 6072 Indbyggere.
- 1903 Thisted Museum grundlægges.
- 1904 Thisted-Fjerritslev Jernbane paabegynder Driften.
- 1906 Kommunen overtager Realskolen. - Vandværket opføres. - Thisted Sygekasse stiftes.

- 1907 Havneanlægget udvides. - Elektricitetsværket oprettes som Privatforetagende. 1914 overtages det af Kommunen, der 1919 afhænder det til Interessentskabet "Thisted Elektricitetsværk".
- 1908 Kong Frederik VIII besøger Thisted og Vorupør.
- 1909 Thisted Social-Demokrat begynder at udkomme.
- 1910 Thisted Foredragsforening stiftes.
- 1913 Ungskuet afholdes i Thisted.
- 1915 Handels- og Landbrugsbanken stiftes. - Byen faar sit andet Apotek, "Løve-apoteket". - Mejeriet "Pasteur" oprettes.
- 1916 Den store Havneudvidelse paabegyndes og afsluttes 1922. Fiskerihavnen flyttes 1921 fra Østerhavn til Vestsiden.
- 1917 Thisted faar sin første folkevalgte Borgmester, Redaktør M. Aaberg. - Administrationsbygningen paa Lille Torv opføres (skænket af Grosserer N. L. Spangberg). - Museet i Skolegade aabnes.
- 1919 Biblioteket for Thisted By og Amt begynder sin Virksomhed. - Undéns Klædefabrik brænder.
- 1920 Politigaarden bygges.
- 1921 Østre Skole tages i Brug.
- 1922 Kong Kristian X besøger Thisted.
- 1923 Et Syge- og Rekreatiohjem opføres ved Midler skænket af Konsul I. M. N. Johnsen. Indviedes 1925.
- 1924 Thisted fejrer 400 Aars Købstadjubilæum i Overværelse af Kongeparret.
- 1925 Mindesmærket for J. P. Jacobsen afsløres i Plantagen.
- 1926 Skibsbeddingen anlægges ved Østerhavn.
- 1927 Kong Kristian X besøger Byen.
- 1928 Sygehusets Udvidelse og Modernisering tilendebringes.
- 1929 Thisted Haandværkerforening køber Hotel "Aalborg".
- 1930 Thisted Kommune køber Simons Gaard i Dragsbæk for at faa en Badestrand. A/S Thisted Uldspinderi og Tæppefabrik startes.
- 1931 Andelssvineslagteriet indvies. - Kong Kristian X besøger Thisted.
- 1933 Teaterscenen ved Hotel "Aalborg" opføres.
- 1935 Fattiggaarden nedlægges efter at Socialreformen er traadt i Kraft.
- 1937 Stadion indvies.
- 1938 Kongeparret og Kronprinsparret besøger Thisted, hvor der afholdes stor Folkefest i Anledning af Oddesundbroens Indvielse. - Biblioteksbygningen paa Tingstrupvej tages i Brug (skænket af Grosserer N. L. Spangberg).
- 1939 Kongeparret og Kronprinsen besøger Thisted med Kongeskibet "Dannebrog" i Anledning af Vildsundbroens Indvielse.
- 1940 Thisted besættes 9. April af tyske Tropper. - Museet flyttes til Jernbanegade (Bygningen skænket af Grosserer N. L. Spangberg).
- 1942 Som den første By i Danmark erklæres der Undtagelsestilstand i Thisted i Dagene 25.-28. November. - Mindesmærket for Kr. Kold afsløres ved Tingstrupvej.
- 1943 Thisted offentlige Markedshal (Eksportstaldene) tages i Brug.
- 1946 Friluftsteatret indvies.
- 1947 Thisted faar kommunalt Gymnasium i Østre Skole.

(Kilde: Landet mod Nordvest bd. 2, side 327-330).